



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců Mgr. Lenky Havlíčkové a Mgr. Vojtěcha Salamánka ve věci

žalobce: **Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**, IČO: 67010041
pobočný spolek spolku Děti Země
sídlem Cejl 866/50a, 602 00 Brno
zastoupený advokátkou JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D.
sídlem Štěpánská 640/45, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo pro místní rozvoj**
sídlem Staroměstské náměstí 6, 110 15 Praha 1
zastoupený advokátem Mgr. Vlastimilem Škodou
sídlem Masarykovo náměstí 193/20, 405 02 Děčín

za účasti

osoby

zúčastněné na řízení: **Ředitelství silnic a dálnic ČR**
sídlem Na Pankráci 546/56, 140 00 Praha 4
zastoupená advokátem JUDr. Jiřím Hartmanem
sídlem Sokolovská 49/5, 186 00 Praha 8

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 9. 2022, č. j. MMR-49612/2022-83,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 7. 9. 2022, č. j. MMR-49612/2022-83, a rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru územního plánování a

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

stavebního řádu, ze dne 20. 4. 2022, č. j. KUUK/044991/2022/UPS, sp. zn. KUUK/018405/2020/79/UPS, **se zrušují** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 9 800 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím právního zástupce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 9. 2022, č. j. MMR-49612/2022-83, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru územního plánování a stavebního řádu, ze dne 20. 4. 2022, č. j. KUUK/044991/2022/UPS, sp. zn. KUUK/018405/2020/79/UPS, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o obnovu řízení ve věci stavebního povolení pro soubor staveb Dálnice D8, stavba 0805 Lovosice – Řehlovice, A 101 Hlavní trasa km 60,460 - 61,100 + 62,300 - 64,690, A 113 MÚK Řehlovice, A 128 Přeložka silnice III/25830, A 129 Přeložka silnice III/25829, A 130 Přeložka silnice III/25828, A 131 Přeložka silnice III/25832, A 158 Polní cesta Žim – Řehlovice, A 161 Polní cesta v Kampeličce, A 162 Polní cesta u Záhořského potoka, A 184 Dopravní opatření, A 191 Oplocení dálnice, A 213 Dálniční most přes Záhořský potok, A 215 Dálniční most přes silnici č. III/25829 Žim – Řehlovice, A 216 Dálniční most přes Žimský potok, A 217 Dálniční most přes silnici č. III/2832 Habrovany - Řehlovice, A 218 Dálniční most na MÚK Řehlovice, A 227 Nadjezd na silnici č. III/25830 Radejčín – Žim, A 229 nadjezd na silnici č. III/25828 Habrovany – Řehlovice, A 251 Rozšíření dálničního mostu přes místní kom. a Radejčinský potok, A 252.1 Rozšíření mostu na silnici č. I/63A, A 252.2 Opěrná zeď na silnici I/63, A 312 Úprava Záhořského potoka, A 313 Úprava Žimského potoka, A 331 Dešťová kanalizace km 62,750 – 60,500, A 332 Odpad od nádrže SO A 344, A 333 Dešťová kanalizace km 64,270 – 62,813, A 334 Dešťová kanalizace km 64,320, A 335 Dešťová kanalizace 64,689 – 64,445, A 336 Dešťová kanalizace v křižovatce Řehlovice, A 344 Retenční nádrž v km 62,750, A 345 Retenční nádrž v km 64,320, A 346 Sedimentační jímka v km 64,350, A 355.1 Přeložka Labského přivaděče ČEZ km 61,0, A 355.2 Přeložka Labského přivaděče ČEZ kabeláž km 61,0, A 356 Přeložka vodovodu DN 200 km 63,625, A 357 Přeložka vodovodu DN 500 km 63,625, A 358 Přeložka vodovodu DN 500 pod SO A 130, A 390 Sanace meliorací km 62,4 - 62,7, A 391 Podchycení pramenů, A 418 Venkovní vedení VN 35 kV – Řehlovice, km 63,670, A 454 Přeložka tel. kabelu u stávající I/8 u Bílinky, A 456 Přeložka nadzemního tel. vedení - km 57,830, A 460.1 Přeložka tel. kabelu – km 64,0, A 460.2 Přeložka MK a HDPE v km 0,6 SO A 130, A 460.3 Ochrana MK a HDPE v km 63,770, A 460.4 Přeložka MK a HDPE v km 0,625 SO A 129, A 460.5 Ochrana MK a HDPE v km 0,140 SO A 130, A 461 Přeložka tel. kabelů – KÚ Řehlovice, A 476 Přeložka DK – km 64,0, A 491 Dálniční systém SOS, DIS – kabelové vedení km 58,550 – 64,689, A 492 Dálniční systém SOS, DIS – příčné kabelovody km 58,550 – 64,689, A 493 Dálniční systém SOS, DIS – kabelové prostupy přejezdů SDP km 58,550 – 64,689, A 494.1 Dálniční systém SOS, DIS – trubky pro optické kabely km 58,550 – 64,689, A 494.2 Dálniční systém SOS, DIS – optický kabel DIS km 58,550-64,689, A 494.3 Dálniční systém SOS, DIS – optický kabel Nová Ves – Řehlovice km 58,55 – 64,689, A 494.4 Dálniční systém SOS, DIS – optický kabel komunikace tunelů km 58,550 - 64,689, A 495.1 Dálniční systém SOS hlásky km 58,550 – 64,689, A 495.2 Dálniční systém SOS – meteo, A 495.3 Dálniční systém SOS –

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

kamerový dohled, A 495.4 Kamerový dohled, A 495.5 Dálniční systém SOS – Skříně MX pro DIS km 58,550 – 64,689, A 801 Vegetační úpravy km 58,550 – 64,689, A 814 Příprava ploch ZS, skládek a dočasného záboru, A 856 Protihluková stěna Radejčín, A 857 Protihluková stěna u chat km 61,7, A 858 Protihluková stěna Řehlovice I, A 859 Protihluková stěna Řehlovice II, F 101 hlavní trasa km 58,550 – 59,380 + 59,660 – 60,460, F 126 Přeložka silnice III/25834, F 127 Přeložka silnice III/25832, F 161 Polní cesta v Kampeličce, F 166 Polní cesta od železniční stanice Radejčín, F 184 Dopravní opatření, F 211 Dálniční most mezi tunely v km 58,568 – 58,689, F 212 Dálniční most přes polní cestu u Radejčína v km 59,890, F 331 Dešťová kanalizace km 62,750 – 59,380, F 370 Vodní zdroj pro hájovnu v prostoru nádraží km 59,3, F 419 Kabelová přípojka VN 22kV – tunel Radejčín, F 424 Kabelové vedení NN - km 59,8, F 424.1 Venkovní vedení NN – km 0,1 přeložky silnice III/25834, F 457 Přeložka nadzemního tel. vedení - km 59,7, F 493 Dálniční systém SOS, DIS – kabelové prostupy přejezdů DSP, F 602 Dálniční tunel Radejčín, F 801 Vegetační úpravy, F 801 Příprava ploch ZS, skládek a dočasného záboru, F 814 Příprava ploch ZS, skládek a dočasného záboru, F 856.1 Protihlukové úpravy v Uhelné strouze, vše v k. ú. Vchynice, Boreč u Lovosic, Oparno, Chotiměř, Dobkovičky, Litochovice nad Labem, Prackovice nad Labem, Radejčín, Dubice nad Labem, Žim, Habrovany u Řehlovic, Řehlovice a Stadice (dále jen „soubor staveb“).

2. Současně se žalobce domáhal zrušení i prvostupňového rozhodnutí a přiznání náhrady nákladů řízení.

Žaloba

3. V úvodu žaloby žalobce stručně zrekapituloval doposud vydaná rozhodnutí správních orgánů a soudů ve vztahu ke stavebnímu povolení souboru staveb a ve vztahu k žádosti o obnovu řízení o stavebním povolení souboru staveb.
4. V úvodu své žaloby se žalobce vyjádřil k otázce své aktivní legitimace k podání dané žaloby. Připomněl, že je pobočným spolkem spolku Děti Země s vlastní právní subjektivitou, přičemž hlavním cílem žalobce podle jeho stanov je ochrana přírody a krajiny a životního prostředí. Žalobce se zúčastnil na základě splnění podmínek dle § 70 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) správního řízení o umístění a povolení souboru staveb. Žalobce trval na tom, že jeho aktivní žalobní legitimace vyplývá z § 65 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“), přičemž dle judikatury Nejvyššího správního soudu a dle článku 9 odst. 2 Aarhuské úmluvy a čl. 11 směrnice 2011/92/EU, o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, (dále jen „směrnice EIA“) může namítat porušení svých procesních i hmotných práv.
5. Žalobce s poukazem na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 12. 5. 2011, sp. zn. C-115/09, trval na tom, že byl dotčen na svých hmotných právech porušením předpisů chránících životní prostředí do té míry, že toto porušení způsobuje nezákonnost rozhodnutí žalovaného.
6. Žalobce konstatoval, že ke dni 12. 4. 2013, kdy byla podána jeho žádost o obnovení stavebního řízení, probíhala výstavba souboru staveb již 8 měsíců. Ke dni podání nyní projednávané žaloby pak probíhala výstavba souboru staveb více než 10 let, přestože dle původního plánu měla probíhat pouze 3 roky. Dále žalobce poukázal na skutečnost, že od 17. 12. 2016 probíhá na dotčené části dálnice D8 předčasný automobilový provoz. Do dne

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

podání žaloby stavba nebyla zkolaudována. Žalobce zdůraznil, že ani určitá míra dobré víry Ředitelství silnic a dálnic ČR (dále jen „stavebník“ či „osoba zúčastněná na řízení“) nemůže být překážkou pro povolení obnovy řízení o stavebním povolení. Dobrá víra žalobce v povolení obnovy je dle jeho názoru daleko vyšší a je podepřena zákonem i judikaturou. Zdůraznil, že zákon i evropská legislativa (Aarhuská smlouva a směrnice EIA) garantují účast dotčené veřejnosti v procesu EIA a právo na přezkum závazného stanoviska o hodnocení vlivů na životní prostředí ve správním řízení i v soudním řízení správním. Současně žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2018, č. j. 1 As 296/2017-56, kde bylo vysloveno, že byly splněny materiální i formální podmínky pro povolení obnovy stavebního řízení a že v obnoveném stavebním řízení by mohly být za plnohodnotné účasti dotčené veřejnosti alespoň částečně zhojeny procesní vady, pro které bylo zrušeno územní rozhodnutí. K uvedenému závěru dospěl soud ještě před vyhotovením závazného stanoviska EIA ze dne 25. 5. 2020. Závazné stanovisko EIA ze dne 25. 5. 2020, které ukládá 10 nových podmínek pro užívání stavby, je dle žalobce dalším jasným důkazem, že byly naplněny podmínky pro zahájení obnovy řízení.

7. Závěry žalobce, že byly naplněny podmínky pro zahájení obnovy, dle jeho názoru dokládá i obsah rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 5. 2021, č. j. 15 A 47/2019-72, kterým byla konstatována nečinnost správního orgánu prvního stupně v řízení o návrhu žalobce na obnovu řízení, a stanovisko Veřejného ochránce práv ze dne 5. 10. 2021, č. j. KVOP-41499/2021, o postupu Krajského úřadu Ústeckého kraje k žádosti žalobce o povolení obnovy stavebního řízení pro dálnici D8-0805 s 86 SO.
8. Žalobce rovněž poukázal na skutečnost, že negativní důsledky nařízení obnovy pro stavebníka spočívající v odkladu účinků původního stavebního povolení by bylo možné zmírnit postupem dle § 100 odst. 6 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „správní řád“), kde je stanoveno, že správní orgán může odkladný účinek rozhodnutí o povolení obnovy vyloučit. Tento postup žalobce ve svém návrhu navrhoval.
9. Dále se žalobce zabýval otázkou významu nového stanoviska EIA ze dne 25. 5. 2020. Trval na tom, že toto stanovisko nebylo povinným podkladem pro rozhodování správního orgánu prvního stupně o žádosti o obnovu řízení. Dle žalobce dokonce měly správní orgány postupovat tak, jako by vůbec nebylo součástí správního spisu. Pokud k uvedenému stanovisku správní orgány při posuzování žádosti žalobce přihlížely, trval žalobce na tom, že toto stanovisko pouze jednoznačně doložilo, že obnova stavebního řízení musí být povolena, neboť v tomto stanovisku EIA byly obsaženy nové podmínky užívání stavby. Pouze projednáním věci v obnoveném řízení by dle žalobce mohlo dojít k alespoň částečnému zhojení procesních vad předchozích řízení tím, že nové závazné stanovisko EIA budou zástupci veřejnosti moci připomínkovat a domáhat se eventuálně jeho přezkumu dle § 149 správního řádu či v rámci správní žaloby. Obnova řízení o stavebním povolení je pak dle žalobce jedinou možností, jak podmínky obsažené ve stanovisku EIA učinit součástí podmínek stavebního povolení a učinit je závaznými a právně vymahatelnými.
10. Žalobce trval na tom, že závazné stanovisko EIA je podkladem k vydání navazujících rozhodnutí. Není způsobilé vyvolávat právní účinky samo o sobě. Bez zahrnutí podmínek ze závazného stanoviska do stavebního povolení by bylo jejich plnění nevymahatelné a jejich plnění by zcela záviselo na dobré vůli stavebníka. Pouhým vydáním stanoviska EIA ze dne 25. 5. 2020 tedy nedošlo k plnému zhojení všech nezákonností předchozího procesu SEA a EIA. V samotném stanovisku EIA ze dne 25. 5. 2020 je pak na několika místech uvedeno, že bude podkladem pro obnovené stavební řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

11. Dále žalobce k poukazu správních orgánů, že v případě povolení obnovy by došlo automaticky k nutnosti zastavení stavebních prací na nedokončených částech souboru staveb, uvedl, že nebylo prokazatelně doloženo, že vůbec existují stavby, které na základě stávajícího stavebního povolení doposud nebyly dokončeny. Současně nebylo nijak doloženo, že doposud nedostavěné stavby ze souboru staveb ovlivňují automobilovou dopravu natolik, že v případě pozastavení jejich výstavby by muselo dojít k přesměrování automobilové dopravy na místní silnice. Ve správním spise rovněž chybí doklady, z nichž by vyplývalo, že konzervací nedokončených staveb by musely být vynaloženy vysoké finanční částky. K tomu žalobce zopakoval, že původně měla výstavba dle smlouvy se stavebníkem trvat 3 roky a v době podání žaloby probíhala již 10 let.
12. Žalobce rovněž odmítl tvrzení žalovaného, že víra stavebníka v zákonnost stavebního povolení je velmi vysoká. V tomto směru poukázal na skutečnost, že ze 30 soudních sporů jich správní orgány prohrály 17 a u stavby dálnice D8-0805 byla soudy zrušena všechna 4 územní rozhodnutí (rozsudky byly vydávány od roku 2012).
13. Žalobce namítal, že se žalovaný přezkoumatelným způsobem nevypořádal s jeho odvolací námitkou, že ve správním spise chybí doklady o tom, zda je stávající stavební povolení již vykonáno či nikoliv, případně které konkrétní stavby nejsou dosud dostavěny a které nedostavěné stavby mají přímý vliv na automobilový provoz, který byl zahájen již před 5 a půl rokem (v době podání žaloby), a které nedostavěné stavby by se musely konzervovat. Rovněž se žalovaný nezabýval námitkou, že obnovu lze povolit a současně vyloučit jinak „automatický“ odkladný účinek obnovy, takže by i v průběhu obnoveného řízení bylo stávající stavební povolení vykonatelné.
14. Žalobce trval na tom, že je pouze vinou stavebníka, že soubor staveb není ani téměř po 10 letech dokončen, přestože původně měla stavba trvat pouze 3 roky. Je rovněž pouze jeho vinou, že téměř po 6 letech od zahájení předčasného užívání (bylo zahájeno dne 17. 12. 2016) nemá soubor staveb dosud kolaudační souhlas. Dále žalobce trval na tom, že minimálně ke dni 17. 12. 2016, kdy byl povolen předčasný provoz na dálnici, musely být dokončeny téměř všechny stavební objekty ze souboru staveb, neboť dle § 123 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, (dále jen stavební zákon“) nesmí mít předčasný provoz vliv na užitelnost stavby a nesmí ohrozit bezpečnost a zdraví osob nebo zvířat anebo životní prostředí. Dle žalobce se ve správním spise nenachází žádný doklad prokazující, že některé stavby ze souboru staveb dosud nejsou dokončeny v souladu se stávajícím stavebním povolením.
15. Dle žalobce výše nákladů vzniklých v případě nástupu „automatického“ odkladného účinku obnovy řízení je založena na nepodložených výpočtech stavebníka. Žalobce současně konstatoval, že při současném rozhodnutí o vyloučení odkladného účinku obnovy řízení by nedošlo ani k pozastavení vykonatelnosti stávajícího stavebního povolení ani k zásahům do životního prostředí a veřejného zdraví, neboť by nebylo nutné ukončovat automobilový provoz na dálnici a přesměrovat provoz na místní komunikace.
16. Žalobce rovněž poukázal na jiné případy v České republice, kdy po zrušení stavebního povolení či po povolení obnovy stavebního řízení dále probíhá provoz na nezkolaudovaných komunikacích.
17. Žalobce trval na tom, že je nesprávný názor správních orgánů, že ke zhojení vady zrušeného územního rozhodnutí došlo již samotným vydáním závazného stanoviska EIA ze dne 25. 5. 2020. Žalovaný se odvolací námitkou žalobce vztahující se k převaze veřejného zájmu na

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

účasti dotčené veřejnosti v obnoveném stavebním řízení dle žalobce nijak přezkoumatelně nezabýval. Argumentace rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2014, č. j. 5 As 6/2013-97, kde je uvedeno, že je žádoucí ve veřejném zájmu pokračovat ve výstavbě dálnice D8, není dle žalobce pro předmětný spor přílehlavá, neboť při rozhodnutí o obnově řízení je možné vyloučit odkladný účinek. Naopak žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2018, č. j. 1 As 296/2017-56, kde bylo s odkazem na evropskou judikaturu dovozeno, že přestože se v obnoveném řízení již nebudou varianty stavby posuzovat, dojde v obnoveném řízení alespoň k částečnému zhojení porušení práv veřejnosti tím, že se nově posoudí budoucí i stávající vlivy dálnice na životní prostředí.

18. Žalobce trval na tom, že nesprávným provedením procesu EIA došlo ke značné újmě veřejnosti. Je proto vysokým veřejným zájmem, aby byla obnova stavebního řízení povolena a opakované stavební řízení mohlo s účastí veřejnosti řádně proběhnout. Plán správních orgánů, že dobrovolné plnění podmínek závazného stanoviska EIA ze dne 25. 5. 2020 bude kontrolováno při kolaudačním řízení, případně že podmínky budou zahrnuty do kolaudačního souhlasu, považuje žalobce za zcela nedostatečnou ochranu veřejného zájmu na ochraně životního prostředí. Kolaudační řízení není totiž navazujícím řízením a neprobíhá za účasti dotčené veřejnosti. Žalobce trval na tom, že závazné stanovisko EIA je závazným podkladem navazujícího řízení, jehož obsah se může ještě změnit právě během navazujícího řízení a případně i na základě soudního přezkumu. Navíc účelem kolaudačního řízení je dle žalobce ověření plnění podmínek stavebního povolení a nikoli ukládání nových podmínek stavebníkovi.
19. Žalobce trval na tom, že porušením práva veřejnosti na účinnou účast při rozhodování v předmětné věci došlo ke vzniku újmy, která převahuje nad újmou, která může vzniknout stavebníkovi povolením obnovy stavebního řízení, zvláště za situace, kdy správní orgány mohou vyloučit odkladný účinek povolení obnovy.

Vyjádření žalovaného k žalobě

20. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že s ohledem na závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2018, č. j. 1 As 296/2017-56, není sporu o tom, že byly splněny materiální i formální podmínky pro povolení obnovy. Dle žalovaného byl stavebník k podání žádosti o nové stanovisko EIA vyzván přímo soudem v tomto rozsudku. Žalovaný trval na tom, že vzhledem ke skutečnosti, že řešení vzniklé situace nemá legislativní oporu v právním řádu a požadavek znovuvydání stanoviska EIA dovodil Nejvyšší správní soud na základě judikatury Soudního dvora Evropské unie, je irelevantní argumentace žalobce, že k obstarání stanoviska EIA ze strany stavebníka nebyl žádný důvod či právní nárok. K závěru žalobce, že ze strany spolků musí být zajištěn přezkum podmínek závazného stanoviska EIA v rámci podání odvolání proti novému stavebnímu povolení, žalovaný uvedl, že s tímto závěrem v obecné rovině souhlasí, nicméně v odvolání proti rozhodnutí, kterým byla zamítnuta žádost o povolení obnovy řízení z důvodu převahy újmy na straně účastníka řízení podle § 94 odst. 4 správního řádu je dle žalovaného tato námitka bezpředmětná. Bepředmětný je dle žalovaného i poukaz na skutečnost, že stavba nebyla dosud zkolaudovaná. Dle žalovaného není z žaloby patrné, jakými námitkami vztahujícími se k této otázce se žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí vypořádal nedostatečně nebo nepřezkoumatelně.
21. Dále žalovaný zdůraznil, že je třeba se držet předmětu řízení. Žalovaný se v žalobou napadeném rozhodnutí zabýval odvoláním proti rozhodnutí správního orgánu prvního

stupně o zamítnutí obnovy řízení a nikoli samotným stavebním povolením či jiným řízením přímo ve věci stavby. Žalovaný zdůraznil, že argumentace správního orgánu prvního stupně směřovala k prokázání převahy újmy na straně stavebníka. Proto dle žalovaného nebyla předmětem dokazování v daném řízení otázka, v jakém rozsahu je soubor staveb již dokončen. Žalovaný odmítl závěr žalobce, že stavebníkova dobrá víra mohla být zásadně snížena výsledkem předchozích soudních sporů. Žalovaný trval na tom, že se dostatečně zabýval v napadeném rozhodnutí poměřováním újmy na obou stranách sporu. Žalovaný zdůraznil, že účel obnovy řízení je jiný než účel přezkumného řízení, jehož účelem je náprava případných předchozích nezákonností. V případě obnovy řízení je účelem řízení posouzení dříve neznámých skutečností, nebo důkazů, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, důkazů, které následně vyšly najevo, anebo posouzení věci v situaci, kdy se dříve provedené důkazy ukázaly nepravdivými. Dalším důvodem obnovy je skutečnost, že bylo zrušeno či změněno rozhodnutí, které bylo podkladem pro rozhodnutí vydané v řízení, které má být obnoveno, pokud nové skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.

22. Žalovaný zdůraznil, že není sporné, že byly splněny podmínky pro povolení obnovy řízení v dané věci, ovšem zdůraznil, že Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 2. 2018, č. j. 1 As 296/2017-56, nemohl posuzovat dobrou víru a provést posouzení věci ve smyslu § 100 odst. 5 správního řádu. Nejvyšší správní soud dle žalovaného pouze konstatoval, že podmínky pro obnovu byly splněny a další postup v řízení musel zajistit správní orgán prvního stupně. Žalovaný dále zdůraznil, že správní žaloba proti výroku rozhodnutí o stavebním povolení byla v předchozím řízení soudem zamítnuta a následně byla zamítnuta i kasační stížnost žalobce proti zamítavému výroku krajského soudu. Žalovaný zdůraznil, že výrok o územním rozhodnutí ve věci předmětného souboru staveb nebyl soudy zrušen z důvodu pochybení stavebníka, ale v důsledku ztráty správního spisu. Stavebník byl od počátku v dobré víře, že je stavební povolení pravomocné, a proto se správní orgány musely zabývat poměřováním potenciálních újem na straně stavebníka a na straně veřejného zájmu.
23. Žalovaný závěrem zdůraznil, že řízení o stavebním povolení je složitým řízením a nikdy nelze dovodit, že by žadatel v obecné rovině měl nárok na kladný výsledek. Je tedy nutné si uvědomit, že újma na straně stavebníka v tomto případě spočívá v riziku budoucího nepovolení stavby, což je dle žalovaného dostatečným důvodem pro zamítnutí návrhu na obnovu. Dále žalovaný zdůraznil, že stanovisko EIA ze dne 25. 5. 2020 i nadále umožnilo za splnění podmínek povolení stavby. V průběhu přijímání tohoto stanoviska se mohla dotčená veřejnost k věci vyjádřit a účastnit se procesu přijetí stanoviska. Tím dle žalovaného došlo ke snížení újmy veřejnosti, která vznikla tím, že proces SEA v minulosti neproběhl v souladu se zákonem.

Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

24. Osoba zúčastněná na řízení (stavebník) ve svém vyjádření uvedla, že dle jejího názoru žalobce dostatečně neporozuměl institutu ochrany práv nabytých v dobré víře obsaženého v § 100 odst. 5 správního řádu. Dobrá víra v zákonnost nabytých práv je pouze předpokladem pro navazující úvahu správního orgánu. Samotná dobrá víra nebude nikdy postačující pro zastavení řízení o povolení obnovy stavebního řízení. Zásadním posouzením je porovnání rozsahu újmy, která by povolením obnovy řízení vznikla jednomu účastníkovi, s rozsahem újmy, která vznikla jinému účastníkovi nebo veřejnému zájmu. Dle osoby zúčastněné na

řízení platí, že pokud při poměřování dospěje správní orgán k závěru, že újma hrozící v důsledku povolení obnovy jednomu z účastníků je ve zjevném nepoměru k újmě vzniklé jinému účastníkovi nebo veřejnému zájmu, pak je ze zákona správní orgán povinen řízení o povolení obnovy řízení zastavit.

25. Dále osoba zúčastněná na řízení uvedla, že o splnění formálních a materiálních podmínek obnovy řízení není sporu. K tomu, aby mohl správní orgán rozhodnout o zastavení řízení s odůvodněním opřeným o § 100 odst. 5 správního řádu je naplnění formálních a materiálních podmínek obnovy nezbytnou podmínkou.
26. Dále osoba zúčastněná na řízení odkázala na § 100 odst. 6 správního řádu, který stanoví, že rozhodnutí, jímž bylo řízení obnoveno, má odkladný účinek vůči původnímu rozhodnutí ve věci. Dle osoby zúčastněné na řízení do značné míry pramení hrozící újma právě z případného odkladného účinku povolení obnovy řízení. V takovém případě by dosud platné stavební povolení přestalo být právně účinné. Z toho by plynula nemožnost povolení předčasného užívání předmětné stavby, což by vyústilo ve vznik obrovských škod na majetku osoby zúčastněné na řízení, na veřejném zájmu na ochraně životního prostředí a na zájmu na bezpečnosti a plynulosti dopravy. Vzhledem k tomu, že při obnovení stavebního řízení nelze s dostatečnou mírou jistoty předvídat výsledek tohoto řízení, je i tato nejistota hrozící újmou osoby zúčastněné na řízení.
27. K argumentaci žalobce ohledně dokončenosti souboru staveb osoba zúčastněná na řízení uvedla, že do současné chvíle je stavba užívána v režimu předčasného užívání dle § 123 stavebního zákona. Dle uvedeného ustanovení je možné předčasně užívat pouze nedokončené stavby. Evidentně se tedy v případě předmětného souboru staveb dle osoby zúčastněné na řízení nemůže jednat o dokončenou stavbu.
28. K poukazu na možnost vyloučení odkladného účinku obnovy řízení osoba zúčastněná na řízení uvedla, že se ztotožňuje s názorem správního orgánu prvního stupně, že posouzení možnosti vyloučení odkladného účinku je komplikovanou právní otázkou. Dále zdůraznila, že je nutné respektovat pořadí otázek, kterými se musí správní orgány při posuzování žádosti o povolení obnovy zabývat. Dle názoru osoby zúčastněné na řízení se správní orgány správně nejprve věnovaly otázce existence dobré víry stavebníka a následnému porovnání jemu hrozící újmy s újmou vzniklou jinému účastníkovi nebo veřejnému zájmu předtím, než přistoupil k úvaze, zda má nebo nemá vyloučit odkladný účinek případného rozhodnutí o povolení obnovy stavebního řízení.
29. Pokud by správní orgán primárně posuzoval možnost, zda lze vyloučit odkladný účinek rozhodnutí o povolení obnovy řízení, pak by dle osoby zúčastněné na řízení úprava ochrany práv nabytých v dobré víře v řízení o povolení obnovy řízení nikdy nemohla být aplikována. Vždy by totiž bylo možné vyloučit odkladný účinek rozhodnutí o obnovení stavebního řízení, čímž by vlastně pro adresáta stále zůstávalo v platnosti a účinnosti původní rozhodnutí ve věci, a nemohla by mu tak materiálně vzniknout újma. Ta by totiž mohla vzniknout až následným odlišným rozhodnutím v obnoveném řízení, případně samotným průběhem obnoveného řízení. V takovém případě by bylo dle osoby zúčastněné na řízení ustanovení § 100 odst. 5 správního řádu zbytečné, neboť by se nikdy neaplikovalo. Dle osoby zúčastněné na řízení v okamžiku, kdy správní orgán poměřuje závažnost újmy na straně stavebníka proti újmě navrhovatele obnovy řízení, nemůže do svých úvah zahrnout skutečnost, že případným vyloučením odkladného účinku by tuto újmu zhojil. Úvahy o vyloučení odkladného účinku přichází na řadu až následně.

30. Dále osoba zúčastněná na řízení uvedla, že není zřejmé, na čem zakládá žalobce svou predikci, že soubor staveb získá v případně obnoveném řízení stavební povolení s novými podmínkami pro fázi provozu. Dle osoby zúčastněné na řízení výsledek obnoveného stavebního řízení nelze s jistotou predikovat, a už vůbec nelze závěry z takových případných predikcí zahrnovat do úvah o neexistenci hrozící újmy stavebníka. Osoba zúčastněná na řízení opakovaně zdůraznila, že nejistota výsledku obnoveného stavebního řízení představuje enormní újmu stavebníka, a to s ohledem na dosud investované prostředky do realizace stavby.
31. Osoba zúčastněná na řízení trvala na tom, že zpráva Veřejného ochránce práv ze dne 5. 10. 2021 nemůže mít pro posouzení věcné správnosti žalobou napadeného rozhodnutí žádnou relevanci, když správní orgán prvního stupně dospěl ve svém rozhodnutí ze dne 20. 4. 2022 k tomu, že převažuje zájem na ochraně práv stavebníka nabytých v dobré víře. Veřejný ochránce práv úvahu o ochraně práv stavebníka ve smyslu § 100 odst. 5 ani nečinil. Dále osoba zúčastněná na řízení zdůraznila, že soud není právním názorem Veřejného ochránce práv vázán.
32. K argumentaci žalobce, že účelem kolaudačního řízení je ověření splnění podmínek stavebního povolení a nikoli ukládání dalších podmínek stavebníkovi, osoba zúčastněná na řízení poukázala na § 122a odst. 4 stavebního zákona, dle kterého platí, že kolaudačním rozhodnutím stavební úřad povoluje užívání stavby k určenému účelu, a je-li to zapotřebí, stanoví se podmínky pro užívání stavby.
33. Závěrem osoba zúčastněná na řízení uvedla, že žalobce se snaží prostřednictvím obnovy řízení dosáhnout nápravy jím tvrzené nezákonnosti v postupu správních orgánů v původním řízení, ale k tomu obnova řízení neslouží. Obnova řízení dle osoby zúčastněné na řízení slouží k nápravě skutkových vad řízení, nikoli vad procesních nebo vad v právním posouzení věci.

Posouzení věci soudem

34. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobce ani žalovaný se po řádném poučení, že mohou vyslovit nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřili.
35. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první téhož zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s.
36. Pouze pro úplnost soud podotýká, že mezi účastníky není sporné, že žalobce disponuje aktivní žalobní legitimací, a to jak v rozsahu procesních, tak i hmotněprávních námitek.
37. Primárně se žalobce ve své žalobě vyjadřoval k otázce naplnění podmínek pro zahájení obnovy. Podmínky pro zahájení obnovy řízení jsou formulovány v § 100 odst. 1 správního

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

řádu. V tomto ustanovení je uvedeno, že řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci se na žádost účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými, nebo bylo zrušeno či změněno rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno, a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.

38. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí vycházel z nesporného předpokladu, že materiální i formální podmínka pro povolení obnovy řízení o stavebním povolení předmětného souboru staveb byla splněna v důsledku zrušení územního rozhodnutí pro předmětný soubor staveb.
39. Pro úplnost soud poznamenává, že otázkou naplnění podmínek pro povolení obnovy řízení o stavebním povolení předmětného souboru staveb se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 2. 2018, č. j. 1 As 296/2017-56. Mezi účastníky není sporu o tom, že v rámci předchozího soudního řízení bylo zrušeno územní rozhodnutí týkající se dotčeného souboru staveb. Nejvyšší správní soud pak ve výše uvedeném rozsudku dospěl k závěru, že zrušení územního rozhodnutí je nutno vnímat jako zrušení podkladového rozhodnutí pro stavební povolení ve smyslu § 100 odst. 1 správního řádu. Tím došlo k naplnění formální podmínky pro povolení obnovy řízení.
40. Výše uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu se dále zabýval i otázkou naplnění materiální podmínky pro povolení obnovy. Materiální podmínkou obnovy řízení je skutečnost, že nové skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování v původním řízení. K této skutečnosti Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 2. 2018, č. j. 1 As 296/2017-56, uvedl: „... v souzené věci došlo nepochybně k procesní vadě při posuzování vlivů na životní prostředí, která však již není plně zhojitelná, neboť za současného stavu již nejsou otevřeny všechny možnosti a alternativy. Vnitrostátní právní úprava neumožňovala vydání nového územního rozhodnutí, ve kterém by bylo možno plnohodnotně vážit všechny možnosti a alternativy. Byť je tedy záměr již téměř zcela realizován, v obnoveném stavebním řízení by mohly být alespoň částečně zhojeny procesní vady, pro které bylo zrušeno územní rozhodnutí, a v intencích výše uvedené judikatury Soudního dvora Evropské unie prostřednictvím nového stanoviska EIA posouzeny v rámci předmětu stavebního řízení budoucí vlivy záměru na životní prostředí, i vlivy, ke kterým již od okamžiku realizace záměru došlo, a to za plnohodnotné účasti dotčené veřejnosti. Je přitom zjevné, že takové posouzení může z hlediska podmínek stavebního povolení vést ke stanovení nových podmínek či podmínek odlišných od původního stavebního povolení, tedy k jinému řešení, než k jakému správní orgány dospěly při vydání původního stavebního povolení ve smyslu § 100 odst. 1 písm. b) správního řádu.“
41. Dle závěrů Nejvyššího správního soudu v dané věci tedy byla naplněna i materiální podmínka pro povolení obnovy řízení o stavebním povolení předmětného souboru staveb, a to již ke dni vydání předmětného rozsudku Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud považoval za zjevné, že nové posouzení vlivu záměru na životní prostředí může z hlediska podmínek stavebního povolení vést ke stanovení nových podmínek či podmínek odlišných od původního stavebního povolení. K naplnění materiální podmínky pro obnovu řízení není nutné postavit najisto, že v novém řízení ke stanovení nových podmínek dojde, ale postačuje již pouhá potencialita takové možnosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

42. Soud je tedy toho názoru, že naplnění formální i materiální podmínky pro povolení obnovy stavebního řízení ohledně předmětného souboru staveb konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 2. 2018, č. j. 1 As 296/2017-56, bez dalšího. Nebylo tedy nutné opatřovat ještě před rozhodnutím o povolení obnovy řízení nové stanovisko EIA.
43. Za situace, kdy bylo vyhotoveno nové stanovisko EIA ze dne 25. 5. 2020, se již možnost, že v rámci obnoveného řízení budou stanoveny nové podmínky stavebního povolení, změnila na jistotu, neboť z uvedeného nového stanoviska EIA vyplývaly nové podmínky, které by měly být vtěleny do případného nového stavebního povolení. Toto nové stanovisko EIA tedy jen akcentovalo naplnění podmínek pro povolení obnovy řízení o stavebním povolení pro předmětný soubor staveb.
44. Správní orgány sice v dané věci shledaly, že byly naplněny formální i materiální podmínky povolení obnovy, nicméně současně konstatovaly, že s ohledem na hrozící vážnou újmu stavebníka a veřejného zájmu je nutno návrh na povolení obnovy zamítnout. Tento jejich závěr se stal zásadní spornou otázkou mezi účastníky nynějšího soudního řízení.
45. V § 100 odst. 5 správního řádu je uvedeno, že na obnovu řízení se obdobně užije ustanovení § 94 odst. 4 a 5 správního řádu. V § 94 odst. 4 správního řádu je pak stanoveno, že pokud po zahájení přezkumného řízení správní orgán dojde k závěru, že ačkoli rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právním předpisem, byla by újma, která by jeho zrušením nebo změnou vznikla některému účastníkovi, který nabyl práva z rozhodnutí v dobré víře, ve zjevném nepoměru k újmě, která vznikla jinému účastníkovi nebo veřejnému zájmu, řízení zastaví.
46. V § 100 odst. 6 správního řádu je mimo jiné uvedeno, že rozhodnutí, jímž bylo řízení obnoveno, má odkladný účinek, pokud napadené rozhodnutí nebylo dosud vykonáno, ledaže správní orgán v rozhodnutí odkladný účinek vyloučil z důvodů uvedených v § 85 odst. 2 nebo ledaže vykonatelnost nebo jiné účinky rozhodnutí již zanikly podle zvláštního zákona.
47. V § 85 odst. 2 správního řádu je stanoveno, že správní orgán může odkladný účinek odvolání vyloučit,
- a) jestliže to naléhavě vyžaduje veřejný zájem,
 - b) hrozí-li vážná újma některému z účastníků, nebo
 - c) požádá-li o to účastník; to neplatí, pokud by tím vznikla újma jiným účastníkům nebo to není ve veřejném zájmu.
48. Za situace, kdy správní orgány shledaly, že byly naplněny formální i materiální podmínky pro obnovu řízení, zcela správně v souladu s právním předpisem i judikaturou přistoupily podle § 100 odst. 5 ve spojení s § 94 odst. 4 správního řádu k posouzení otázky, zda by újma, která by vznikla povolením obnovy účastníkovi, který nabyl práva z rozhodnutí v dobré víře (stavebníkovi), nebyla ve zjevném nepoměru k újmě, která vznikla účastníkovi, který žádal o povolení obnovy nebo veřejnému zájmu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2011, č. j. 2 As 77/2011-70).
49. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu pak v rozsudku ze dne 20. 6. 2024, č. j. 1 As 277/2022-54, s poukazem na své dřívější usnesení ze dne 12. 3. 2013, č. j. 1 As 21/2010-65, konstatoval, že úvahy v rámci posouzení ochrany práv nabytých v dobré víře musí být přezkoumatelně vyjádřeny v rozhodnutí o žádosti o povolení obnovy řízení o

vydání stavebního povolení. V rámci takového rozhodnutí tyto úvahy dle Nejvyššího správního soudu poté podléhají plnému soudnímu přezkumu.

50. Na tomto místě soud považuje za potřebné zdůraznit, že posouzení skutečností ve smyslu § 100 odst. 5 ve spojení s § 94 odst. 4 správního řádu je výsledkem správní úvahy, a proto výše uvedený plný soudní přezkum je nutno chápat v rozsahu, který správním soudům přísluší v případě přezkumu správního uvážení. Soudy se v případě přezkumu správního uvážení zabývají otázkou, zda je správní uvážení přezkoumatelné, zda nedošlo k jeho zneužití či zda nedošlo při jeho aplikaci k překročení mezí pro jeho uplatnění. V rámci těchto mezí soud přistoupil k přezkumu otázky poměření hrozící újmy jednotlivých účastníků stavebního řízení a újmy hrozící veřejnému zájmu i v dané věci.
51. Pro řádné posouzení věci považuje soud za nutné se nejprve blíže zabývat obecnou konstrukcí rozhodování v řízení o obnově.
52. Na tomto místě je třeba zdůraznit, že obnova řízení se skládá ze dvou samostatných stádií. V prvním stádiu, které je upraveno v § 100 správního řádu jako *iudicium rescidens* (řízení o povolení obnovy), je třeba zkoumat, zda jsou splněny podmínky pro obnovu řízení, ale neposuzuje meritorně pravomocné rozhodnutí a pouze rozhodne, zda povolí či nepovolí obnovu řízení. V případě, že správní orgán povolí obnovu řízení, přichází druhé stadium, *iudicium rescissorium* (obnovené řízení), kde se opětovně rozhoduje o meritu věci, o němž již bylo rozhodnuto v původním řízení. Narozdíl od přezkumného řízení dle § 94 a násl. správního řádu, které probíhá jednofázově a může být i po zahájení zastaveno, v případě obnovy řízení platí, že pokud již jednou je obnova řízení povolena, je nutné vést obnovené řízení a správní orgán se již nemůže zpětně zabývat otázkou naplnění podmínek pro nařízení obnovy řízení.
53. V rámci prvního stadia, tj. při rozhodování o žádosti o obnovu řízení, se kromě materiálních a formálních podmínek pro zahájení obnovy zakotvených v § 100 odst. 1 správního řádu poměřuje ve smyslu § 100 odst. 5 ve spojení s § 94 odst. 4 správního řádu, zda by újma, která by změnou nebo meritorním rozhodnutím o zamítnutí či povolení žádosti posuzované v původním řízení v rámci obnoveného řízení vznikla účastníkovi, který nabyl práva z původního meritorního rozhodnutí v dobré víře, nebyla ve zjevném nepoměru k újmě, která vznikla jinému účastníkovi nebo veřejnému zájmu v důsledku existence skutečností, které odůvodňují obnovu řízení. Na tomto místě považuje soud za důležité upozornit na to, že v řízení o obnově se dle § 100 odst. 5 správního řádu má obdobně aplikovat ustanovení správního řádu, které se týká přezkumného řízení, jež se zahajuje z úřední povinnosti a probíhá pouze jednofázově. Ustanovení § 94 odst. 4 správního řádu upravuje postup v případě, kdy správní orgán v rámci zahájeného přezkumného řízení již s ohledem na podklady k rozhodnutí může kvalifikovaně předjímat, jaké by mohlo být nové meritorní rozhodnutí ve věci přijaté v rámci daného přezkumu, a správní orgán tedy může vyhodnotit míru újmy hrozící účastníkovi, který zatím v dobré víře jednal podle původního meritorního rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že ustanovení § 94 odst. 4 správního řádu se má v rámci obnovy řízení aplikovat obdobně, tedy dle legislativních pravidel¹ „stejně“, ovšem již v prvním stádiu řízení o obnově, kdy se rozhoduje pouze o povolení obnovy, je nutné, aby správní orgán učinil alespoň rámcovou úvahu o tom, jaký výsledek lze předjímat v obnoveném řízení (zda lze předpokládat změnu původního meritorního rozhodnutí a

¹ příloha usnesení Vlády České republiky ze dne 18. 3. 1998, č. 188/1998, o Legislativních pravidlech vlády dostupná z <https://vlada.gov.cz/>

v jakém rozsahu, či zda dokonce hrozí zamítnutí žádosti či zrušení původního rozhodnutí) a jaká újma by v souvislosti s předpokládaným výsledkem hrozila účastníkovi, který zatím v dobré víře jednal podle původního meritorního rozhodnutí.

54. Jinými slovy správní orgán musí již ve stádiu, kdy rozhoduje teprve o povolení obnovy, učinit alespoň rámcovou úvahu o tom, zda v druhém stádiu řízení o obnově (tedy v samotném obnoveném řízení) dojde ke změně či dokonce k vydání meritorního rozhodnutí o zamítnutí žádosti posuzované v původním meritorním rozhodnutí, a jaká v takovém případě hrozí újma účastníkovi, který nabyl v souladu s původním meritorním rozhodnutím práva v dobré víře. Tuto svou úvahu musí správní orgán přezkoumatelně odůvodnit. Takto zjištěnou hrozící újmu účastníka, který dosud jednal v dobré víře podle původního meritorního rozhodnutí, pak musí správní orgán poměřit s újmou, která vznikla jinému účastníkovi nebo veřejnému zájmu v důsledku existence skutečností, které odůvodňují obnovu řízení ve smyslu podmínek obnovy řízení zakotvených v § 100 odst. 1 správního řádu.
55. Následně se v souladu s § 100 odst. 6 správního řádu musí správní orgán, pokud dojde k závěru, že rozhodne o povolení obnovy, v případě rozhodnutí, které dosud nebylo vykonáno (nebo nebylo vykonáno v plném rozsahu) zabývat otázkou, zda nevyloučit odkladný účinek rozhodnutí o povolení obnovy, který by bez výslovného vyloučení ve výroku rozhodnutí o povolení obnovy nastal ve vztahu k původnímu meritornímu rozhodnutí ze zákona. Odkladný účinek obnovy řízení může správní orgán ve vztahu k původnímu meritornímu rozhodnutí vyloučit z důvodů stanovených v § 85 odst. 2 správního řádu. Mezi uvedenými důvody pro možnost vyloučení odkladného účinku je mimo jiné i existence naléhavého veřejného zájmu a hrozba vážné újmy některého z účastníků. Je třeba si uvědomit, že narozdíl od poměrování újmy dle § 100 odst. 5 správního řádu, kdy se poměřuje újma hrozící účastníkovi jednajícímu v dobré víře podle původního meritorního rozhodnutí vyplývající z následků možného nového meritorního rozhodnutí vydaného v obnoveném řízení, při úvaze o vyloučení odkladného účinku obnovy řízení dle § 100 odst. 6 správního řádu se zvažuje újma hrozící účastníkům či veřejnému zájmu v období běhu obnoveného řízení, tedy po dobu od právní moci rozhodnutí o povolení obnovy do pravomocného skončení obnoveného řízení. Je nutné pečlivě odlišovat skutečnosti posuzované dle § 100 odst. 5 a dle § 100 odst. 6 správního řádu.
56. V daném případě správní orgán prvního stupně provedl poměření újmy ve smyslu § 100 odst. 5 správního řádu a dospěl k závěru, že újma hrozící stavebníkovi a veřejnému zájmu na plynulosti a bezpečnosti silničního provozu převáží nad újmou, která byla způsobena žalobci a veřejnému zájmu na ochraně životního prostředí, a proto žádost o obnovu řízení zamítl. Žalovaný se se závěry správního orgánu prvního stupně plně ztotožnil. Správní orgány spatřovaly újmu stavebníka především ve skutečnosti, že by nebylo po povolení obnovy vzhledem k odkladnému účinku rozhodnutí o obnově možné pokračovat v dostavbě souboru staveb, muselo by dojít k zakonzervování rozestavěných částí souboru staveb, nebylo by možné rozhodnout o prodloužení předčasného užívání stavby a provoz na dálnici by musel být po uplynutí doby trvání současného povolení předčasného užívání na neurčitou dobu zcela zastaven. Dále pak správní orgány spatřovaly újmu na straně veřejného zájmu ve skutečnosti, že by v případě nutnosti převedení dopravy na objízdné trasy došlo ke škodě na životním prostředí v oblasti objízdných tras, zvýšení nákladů na nezbytnou úpravu a údržbu objízdných tras, vynaložení nákladů na osazení a údržbu dopravního značení a k ohrožení bezpečnosti silniční dopravy v důsledku vyšší hrozby

dopravních nehod. Rovněž poukazovaly na ztráty na výběru mytného a vyšší spotřebu pohonných hmot motoristů a časové ztráty motoristů. Pouze obecně pak správní orgány konstatovaly, že obnovením stavebního řízení by vznikla značná právní nejistota v tom směru, zda obnovené řízení skončí povolením předmětného souboru staveb. Pokud by se tak nestalo, pohybovaly by se zmařené investice dle odhadu stavebníka „někde okolo“ 10 miliard Kč. Posouzením možnosti vyloučení odkladného účinku obnoveného řízení postupem dle § 100 odst. 6 správního řádu se správní orgány nezabývaly, s tím, že toto posouzení by vyžadovalo podrobné vyhodnocení řady dílčích zájmů a nepřineslo by tak stavebníkovi ani ostatním dotčeným osobám potřebnou právní jistotou, že skutečně k vyloučení odkladného účinku obnovy dojde.

57. Z argumentace obsažené zejména v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně vyplývá, že správní orgány věnovaly při poměřování újmy dle § 100 odst. 5 správního řádu pozornost zejména následkům spojeným s odkladným účinkem případného rozhodnutí o povolení obnovy. Zejména se jednalo o skutečnosti, že by nebylo možné pokračovat v dostavbě souboru staveb, muselo by dojít k zakonzervování rozestavěných částí souboru staveb, nebylo by možné rozhodnout o prodloužení předčasného užívání stavby a provoz na dálnici by musel být po uplynutí doby trvání současného povolení předčasného užívání na neurčitou dobu zcela zastaven a náklady související se zastavením provozu na dálnici a vliv této skutečnosti na bezpečnost silničního provozu a životní prostředí. Všechny uvedené skutečnosti správní orgány akcentovaly jako důsledek odkladného účinku rozhodnutí o povolení obnovy. Vzhledem k výše uvedenému však musí soud konstatovat, že uvedené skutečnosti neměly správní orgány vůbec zohledňovat při poměřování újmy dle § 100 odst. 5 správního řádu, neboť se jedná o újmy, které budou potenciálně hrozit v případě povolení obnovy po dobu trvání řízení o obnově do doby vydání nového meritorního rozhodnutí. Taková hrozící újma má však být předmětem posuzování až v rámci postupu správních orgánů dle § 100 odst. 6 správního řádu. Soud tedy dospěl k závěru, že ze strany správních orgánů došlo k nesprávnému stanovení okruhu skutečností, které měly při poměřování hrozící újmy vyhodnotit postupem dle § 100 odst. 5 správního řádu. V této skutečnosti spatřuje soud nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí.
58. Ke skutečnostem, které jako hrozící újma měly být v souladu se zákonem poměřovány v rámci postupu dle § 100 odst. 5 správního řádu, se pak správní orgány vyjádřily zcela letmo, když konstatovaly, že povolením obnovy by vznikla značná právní nejistota, zda stavební povolení na předmětný soubor staveb bude vůbec vydáno a v případě jeho nevydání by vzniklá škoda dosahovala přibližně 10 miliard Kč. Správní orgány nijak nevyhodnotily, jaké důsledky s ohledem na důvody, kterými byly naplněny podmínky pro obnovu řízení specifikované v § 100 odst. 1 správního řádu, lze předpokládat ve vztahu k novému meritornímu rozhodnutí ve věci a ustrnuly pouze na konstatování, že obnova s sebou přináší právní nejistotu, a dále s odkazem na pouhý odhad stavebníka konstatovaly majetkovou újmu v případě, že by v obnoveném řízení došlo k zamítnutí návrhu na vydání stavebního povolení pro předmětný soubor staveb. Správní orgány při poměřování újmy dle § 100 odst. 5 správního řádu bez uvedení bližších důvodů akcentovaly nebezpečí zamítnutí návrhu na vydání stavebního povolení na předmětný soubor staveb, ale současně poukazovaly na závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2014, č. j. 5 As 6/2013-97, ve kterém je uvedeno, že zrušení stavebního povolení by nijak nemohlo přispět veřejnému zájmu na ochraně přírody a krajiny. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2018, č. j. 1 As 296/2017-56, na který se odkazují oba účastníci řízení pak vyplývá, že „nemůže do úvahy připadat jiná trasa dálnice D8 než ta, která je vyznačena v platné územně

plánovací dokumentaci, tedy v současné době v Zásadách územního rozvoje Ústeckého kraje a v územních plánech jednotlivých obcí, a případné „varianty“ této stavby by se musely z podstaty věci pohybovat v takto poměrně úzce stanovených mezích.“ Uvedené formulace dle soudu vyznívají tak, že v obnoveném řízení by spíše mělo dojít k faktickému doplnění či změně stávajícího meritorního rozhodnutí, nežli k zamítnutí žádosti o vydání stavebního povolení k souboru staveb. V tomto směru tedy soud žalobou napadené rozhodnutí považuje za nepřezkoumatelné ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro nedostatek důvodů.

59. Pouze pro úplnost soud poznamenává, že správní orgány argumentovaly skutečností, že doposud nebyl soubor staveb dokončen a na některých jeho částech stále probíhá výstavba; ze správních rozhodnutí, ale ani z obsahu správního spisu či vyjádření stavebníka ovšem nevyplývá, jaké objekty se souboru staveb dosud nejsou ani po 10 letech od zahájení výstavby a přibližně 6 letech předčasného užívání (počítáno ke dni podání žaloby) dokončeny, případně v jaké fázi rozestavenosti se nacházejí.
60. Dále žalobce namítal, že správní orgány nesprávně vyhodnotily význam nového stanoviska EIA ze dne 25. 5. 2020. Správní orgány při vymezení újmy, která vznikla žalobci (případně veřejnému zájmu na ochraně životního prostředí) z důvodů, které zakládaly naplnění podmínek obnovy řízení stanovených v § 100 odst. 1 správního řádu, mimo jiné konstatovaly, že již samotným vydáním nového stanoviska EIA ze dne 25. 5. 2020 za účasti dotčené veřejnosti došlo ke zhojení nedostatků původního řízení s tím, že toto stanovisko pouze stanovilo 10 podmínek pro fázi provozu záměru a pro monitorování a rozbor vlivů záměru na životní prostředí, a za předpokladu splnění těchto podmínek lze posuzovaný záměr dle stanoviska dokončit a nadále provozovat, neboť jeho negativní vlivy nepřesahují míru stanovenou právními předpisy. Tento názor považuje soud za nesprávný. Skutečnost, že nové stanovisko EIA, které (jak je již výše uvedeno) nebylo vůbec nutné před rozhodováním o povolení obnovy vyhotovovat, již v době rozhodování o povolení obnovy je k dispozici a obsahuje nové, v původním meritorním rozhodnutí neobsažené, podmínky pro realizaci souboru staveb, je dle soudu dalším zásadním důvodem, který je při poměřování újmy dle § 100 odst. 5 správního řádu nutno položit na misku vah spolu s újmou žalobce jako zásadní indicii dokládající, že při zachování stávajícího meritorního rozhodnutí dochází k újmě na veřejném zájmu na ochraně životního prostředí, neboť až ve chvíli, kdy podmínky závazného stanoviska najdou odraz v podmínkách pravomocného stavebního povolení, se stanou právně závaznými a vymahatelnými, a to včetně případného závazného časového rámce.
61. Skutečnost, že stavebník před rozhodnutím o povolení obnovy řízení přikročil z vlastní iniciativy k částečnému plnění podmínek obsažených v závazném stanovisku EIA ze dne 25. 5. 2020, sice dokládá jeho dobrou vůli, ovšem nic nemění na skutečnosti, že původní meritorní rozhodnutí tyto nové podmínky neobsahuje a v důsledku toho zasahuje negativně toto původní rozhodnutí do veřejného zájmu na ochraně životního prostředí při realizaci liniové stavby vedoucí Chráněnou krajinnou oblastí České středohoří. Naopak by bylo možné konstatovat, že skutečnost, že se stavebník s novými podmínkami ztotožnil, by mohla nasvědčovat tomu, že případná újma (poměřovaná dle § 100 odst. 5 správního řádu) spočívající v tom, že by v obnoveném řízení mohlo být vydáno stavební povolení, které by do sebe vtělilo tyto nové podmínky, by pro stavebníka nebyla zásadní.
62. K tvrzení správních orgánů, že podmínky obsažené ve stanovisku EIA ze dne 25. 5. 2020 je možné učinit závaznými tím, že budou zahrnuty do kolaudačního souhlasu, soud podotýká, že v době podání žaloby, ani ke dni rozhodnutí soudu, žádný takový kolaudační souhlas

vydán nebyl (a to i přes značný časový odstup od povolení předčasného užívání stavby a vydání nového závazného stanoviska EIA). Dle aktuálně platné právní úpravy je v souladu s § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny dotčená veřejnost oprávněna účastnit se správních řízení vedených dle zákona o ochraně přírody a krajiny nebo řízení, která jsou navazujícími na posouzení EIA dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, (dále jen „zákon o posuzování vlivů“). Řízení, která je nutno považovat za navazující řízení, jsou vymezena v § 3 písm. g) zákona o posuzování vlivů. Kolaudační řízení mezi navazující řízení, kterých by se mohla dotčená veřejnost účastnit v pozici účastníka, zahrnuto není. Až v rámci navazujícího řízení, ve kterém je vycházeno ze stanoviska EIA, je možné domáhat se přezkumu stanoviska EIA dle § 149 odst. 4 správního řádu. Pokud by tedy byly podmínky vycházející ze závazného stanoviska EIA ze dne 25. 5. 2020 zahrnuty až do kolaudačního rozhodnutí, došlo by k zásahu do práva dotčené veřejnosti domáhat se případně zákonem zaručené možnosti přezkumu daného závazného stanoviska. Takovým postupem by tedy dle soudu nepochybně došlo k zásahu do práv žalobce a nedošlo by ke zhojení nedostatků, které byly podkladem pro naplnění podmínek obnovy dle § 100 odst. 1 správního řádu. Možnost zahrnout podmínky do kolaudačního rozhodnutí by tedy neměla být považována za skutečnost umenšující újmu na právech žalobce či na veřejném zájmu na ochraně životního prostředí vzniklou skutečnostmi, které naplnily důvody obnovy dle § 100 odst. 1 správního řádu. I tuto úvahu správních orgánů shledal soud nezákonnou.

63. Pro úplnost soud poznamenává, že skutečnost, že dotčená veřejnost v průběhu přijímání závazného stanoviska neuplatnila žádné námitky či připomínky, nijak nelimituje její právo domáhat se přezkumu zákonnosti tohoto závazného stanoviska postupem dle § 149 odst. 4 správního řádu v rámci správního řízení, pro nějž je závazné stanovisko podkladem.
64. Vzhledem k výše uvedenému soud žalobou napadené rozhodnutí výrokem I. tohoto rozsudku zrušil v souladu s § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost a vadu řízení. S ohledem na to, že předmětnými nedostatky bylo stiženo i prvostupňové rozhodnutí, přistoupil soud podle § 78 odst. 3 s. ř. s. i ke zrušení tohoto rozhodnutí. Současně věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení dle § 78 odst. 4 s. ř. s. V něm budou správní orgány podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázány právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku.
65. Soud v souladu s § 52 odst. 1 s. ř. s. neprovedl dokazování správním spisem žalovaného, správním spisem správního orgánu prvního stupně a žalobou napadeným rozhodnutím, neboť v rámci správního soudnictví se správními spisy dokazování neprovádí. Dále soud neprovedl důkaz zprávou Veřejného ochránce práv ze dne 5. 10. 2021, č. j. KVOP-41499/2021, o postupu Krajského úřadu Ústeckého kraje k žádosti žalobce o povolení obnovy stavebního řízení pro dálnici D8-0805 s 86 SO, neboť zpráva Veřejného ochránce práv nemá obecně závazný charakter ani nemohla být podkladem pro zjištění skutkového stavu ve věci.
66. Žalobce měl v projednávané věci plný úspěch, a proto soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil výrokem II. tohoto rozsudku žalovanému povinnost zaplatit mu do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 9 800 Kč. Náhrada se skládá ze zaplaceného soudního poplatku 3 000 Kč, z částky 6 200 Kč za dva úkony právní služby právní zástupkyně žalobce JUDr. Petry Humlíčkové, Ph.D., po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění účinném do 31. 12. 2024 [převzetí a příprava zastoupení – § 11 odst. 1 písm. a); podání žaloby – § 11 odst. 1 písm. d) a z částky 600 Kč jako náhrady hotových výdajů advokáta (dva režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu).

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

67. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení o žalobě, neboť podle § 60 odst. 5 s. ř. s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil, a v předmětném řízení nebyly soudem osobě zúčastněné na řízení uloženy žádné povinnosti. Proto soud výrokem III. tohoto rozsudku rozhodl, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 21. května 2025

Mgr. Václav Trajer v.r.
předseda senátu